

ΤΟΥΜΠΙΑΣ ΟΥΛΣΟΝ

ΕΧΕΙ ΤΙΜΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΥΗΔΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΠΟ
ΤΟ ΙΔΙΟ
ΑΙΜΑ

μυθιστόρημα

CRIME

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: AV SAMMA BLOD
Από τις Εκδόσεις Wahlström & Widstrand, Φαλούν 2016
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Από το ίδιο αίμα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Tobias Olsson
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ξενοφών Παγκαλιάς
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Σεβαστιάδου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχτά

© Tobias Olsson, 2015

Published by arrangement with Partners in Stories Stockholm AB., Sweden

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: C Salisbury/Shutterstock,

Michael Trevillion/Trevillion Images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2017

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1663-2

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1664-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΤΟΥΜΠΙΑΣ ΟΥΛΣΟΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΙΔΙΟ ΑΙΜΑ

*Μετάφραση από τα σουηδικά:
Ξενοφών Παγκαλιάς*

Στην Άνα και στον Άλκοτ

Το πηγάδι στο Ραϊάνοβο ήταν γεμάτο από μέλη δολοφονημένων αντρών, γυναικών και παιδιών που έζηχναν.

Στο Κουρκούτ κλείδωσαν μέσα στο τζαμί 700 άντρες και τους έκαψαν ζωντανούς.

Στο Σαριγκιόλ εξανάγκασαν τους άντρες να μπουν σε βαγόνια τρένου και τους μετέφεραν από κει, ενώ οι γυναίκες και τα νεαρά κορίτσια βιάζονταν και εξευτελιζόνταν.

Πόσο μεγάλη παραφροσύνη μπορεί να δεχτεί κανείς;

Πόση βία;

Αυτός τα σκεφτόταν σιγνά. Τα ερωτήματα που αρνούσαν να εξαφανιστούν. Τις διηγήσεις και τις ιστορίες που άκουγε συνεχώς και τις λέξεις που είχαν χαραχτεί για πάντα στη μνήμη του.

Οι μαρτυρίες ήταν αληθινές. Οι λέξεις δεν είχαν καμία σημασία, υπήρχε μόνο η αδυσώπητη πραγματικότητα. Δε χρειαζόταν ούτε καν να υπερβάλει.

Ανάγκασαν με τη βία τις γυναίκες στο Κουρκούτ να κοιτάζουν τους άντρες τους που καίγονταν. Εξαναγκάστηκαν να ακούνε τις φωνές από τον θάνατο που πλησίαζε, εξαναγκάστηκαν να βλέπουν τους άντρες και τους γιους τους να γίνονται ζωντανά δαδιά. Εκτελούσαν αυτούς που προσπάθησαν να διαφύγουν, και μετά οι δρόμοι ήταν γεμάτοι ανθρώπινα κομμάτια: μισοκαμένα χέρια και πόδια, απανθρωωμένα κεφάλια και καμένο δέγμα.

Στην Πλανίτσα οι αντάρτες ήταν ακόμα πιο απάνθρωποι. Όταν οι άντρες είχαν καεί μέσα στο τοπικό τζαμί, ακολούθη-

σε η ίδια μοίρα και για τις γυναίκες. Τις μάζεψαν στην πλατεία του χωριού και τις έκαψαν ζωντανές.

Το ένα χωριό μετά το άλλο σφαγιάστηκε. Το ένα σπίτι μετά το άλλο καταστράφηκε. Τίποτα δε γλίτωσε.

Οι βιασμοί ήταν συστηματικοί. Μικρά, απροστάτευτα παιδιά τα συνέθλιβαν πάνω στους τοίχους. Ένας ηγέτης των ανταρτών έκοψε δύο δάχτυλα από έναν άντρα, ανακάτεψε το αίμα με ρακή και τον εξανάγκασε να το πιει.

Σφαγές παντού.

Στη Στρουμνίτσα χωρίστηκαν οι άντρες σε δύο ομάδες, κι αυτοί που δεν ήταν αρεστοί οδηγήθηκαν στο σφαγείο. Τους έκοψαν τα αυτιά και τη μύτη προτού τους σκοτώσουν, ο πόνος πρέπει να ήταν αβάσταχτος, το πάτωμα είχε γίνει κατακόκκινο από το ανθρώπινο αίμα.

Στις Σέρρες λεηλατήθηκαν σπίτια και μαγαζιά που ανήκαν στις μειονότητες. Εκατοντάδες χιλιάδες φυγάδες θανατώθηκαν, παιδιά βιάστηκαν, και οι ανεπιθύμητοι συνελήφθησαν στα καφενεία της πόλης, εξευτελίστηκαν και μαστιγώθηκαν δημόσια. Οι δρόμοι γέμισαν πτώματα, και από την κακοσμία των αποσυντεθειμένων πτωμάτων ήταν αδύνατο να αναπνεύσει κανείς.

Έτσι εκδιώκει κανείς έναν λαό.

Έτσι οικοδομεί κανείς μια χώρα.

Έτσι πραγματοποιεί κανείς μια εθνική κάθαρση.

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ τα αυτιά, πάντα τα μάτια και τα αυτιά υποφέρουν περισσότερο.

Ο Γιούναταν Σάντλερ δεν μπόρεσε να αποφύγει τον συριστικό ήχο, ένα έντονο υπόκωφο κουδούνισμα που δεν έλεγε να σταματήσει. Ένωθε τσούξιμο στα μάτια, πίεση στα βλέφαρα, και τα δάκρυα συνέχιζαν να τρέχουν.

Η πρώτη βόμβα μολότοφ πέρασε πάνω από το συγκεντρωμένο πλήθος, και ακολούθησε ήχος από σπασμένα γυαλιά. Οι φλόγες απλώθηκαν στην ασφάλτο, και πολλοί αστυνομικοί οπισθοχώρησαν αστραπιαία, για να αποφύγουν τα κομμάτια των γυαλιών και τις φλόγες, αλλά ύστερα ήρθε η άμεση αντίδρασή τους. Σαν να τους δόθηκε διαταγή, η ομάδα καταστολής ήταν παραταγμένη σε σειρές με στρατιωτική πειθαρχία και έτοιμη για μάχη.

Τα κλομπ χτυπούσαν το πλεξιγκλάς, η διαφανής προστατευτική μάσκα ήταν κατεβασμένη και οι αντιασφυξιογόνες μάσκες έτοιμες. Το πλήθος αντέδρασε με πανικό, το μεγαλύτερο μέρος του έτρεξε προς τα πίσω, μακριά από την αστυνομία, αλλά υπήρχε και μια ομάδα που κινήθηκε προς τα εμπρός και επιτέθηκε. Ξαφνικά ο Γιούναταν βρισκόταν κάπου στη μέση, αποκλεισμένος ανάμεσα σε δύο ομάδες που μάχονταν.

Πετούσαν τη μια μετά την άλλη τις βόμβες μολότοφ στους αστυνομικούς, το περιεχόμενο έπαιρνε αμέσως φωτιά μόλις έσπαγαν τα μπουκάλια. Στη συνέχεια ήρθε η απάντηση: δυνατοί ήχοι από βόμβες κρότου-λάμψης και ασφυξιογόνα αέρια απλώθηκαν πάνω στην πλατεία και προκάλεσαν ακόμα περισσότερη σύγχυση.

Επικρατούσε χάος.

Απόλυτο χάος.

Προσπάθησε να πάει προς τα πίσω για να απομακρυνθεί από κει, αλλά τα ασφυξιογόνα αέρια το καθιστούσαν αδύνατο. Η αναπνοή έγινε δυσκολότερη, και βήχοντας, αναγκάστηκε να πέσει στα γόνατα.

Οι συντεταγμένες σειρές των αστυνομικών είχαν σπάσει, κι έναν νεαρό διαδηλωτή τον κλοτσούσαν και τον χτυπούσαν πολλοί αστυνομικοί. Μια ομάδα ακτιβιστών ανταπέδωσε με ρόπαλα και γυάλινα μπουκάλια, κι όταν ένας από τους αστυνομικούς χτυπήθηκε στην πλάτη από μια βόμβα μολότοφ, η βία κλιμακώθηκε ακόμα περισσότερο.

Ο Γιούναταν προσπάθησε να σηκωθεί για να διαφύγει, μπουσούλισε πρώτα στο έδαφος, αλλά στο τέλος κατάφερε να σηκωθεί στα πόδια του και να βάλει στόχο ένα ξενοδοχείο μερικές εκατοντάδες μέτρα μακριά.

Η αστυνομία είχε αναδιοργανωθεί ακόμα πιο πολύ, και τώρα πια δεν υπήρχε κανένα έλεος στις ενέργειές της. Τον ήχο από τα λαστιχένια κλομπ που έπεφταν πάνω σε ανθρώπινα κορμιά ακολούθησαν απεγνωσμένες φωνές και στριγκλιές. Το στόμα των αστυνομικών σκύλων άρπαζε χέρια και πόδια, και οι ασπίδες χρησιμοποιούνταν για να πετούν κάτω όσους έβρισκαν στον δρόμο τους – πετούσαν κάτω ειρηνικούς διαδηλωτές, και οι περαστικοί στριμώχνονταν μπροστά στις προσόψεις των κτιρίων.

Αυτός έπρεπε να διαφύγει και να βρει ένα ασφαλές μέρος, αλλά οι πόρτες του ξενοδοχείου ήταν κλειδωμένες, ενώ

από τα μεγάλα παράθυρα περιέργοι τουρίστες κοιτούσαν έξω τις συμπλοκές σαν να έβλεπαν μια ταινία στον κινηματογράφο ή κάποιο δελτίο ειδήσεων στην τηλεόραση.

Γύρισε, ζύγισε τις εναλλακτικές λύσεις και μετά συνέχισε προς τους πίσω δρόμους και τα σοκάκια γύρω από την πλατεία Συντάγματος. Πίσω του ο καπνός ήταν πυκνός –μαύρος από τις βόμβες μολότοφ και ασπρόγκριζος από τα ασφυξιογόνα αέρια των αστυνομικών– αλλά όσο πιο πολύ απομακρυνόταν, τόσο πιο μακρινές ακούγονταν οι σειρήνες της αστυνομίας και τα γαβγίσματα των σκύλων.

* * *

Κατόπιν ο Γιούναταν Σάντλερ καθόταν σ' ένα ουζερί στην Πλάκα και ολοκλήρωνε το άρθρο του για την εφημερίδα.

Τον είχαν στείλει στην Αθήνα για να παρακολουθήσει ακόμα μία από τις πάμπολλες διαδηλώσεις εναντίον των μέτρων λιτότητας και των απολύσεων. *Κατάγραψε λόγια καθημερινών ανθρώπων. Και βρες ένα καλό στόρι*, όπως είχε πει η Σόνια Σαάρινεν προτού αυτός φύγει από τη σύνταξη της εφημερίδας για να πάρει το τρένο για την Αρλάντα, το αεροδρόμιο της Στοκχόλμης. Ασφαλώς και είχε λάβει η υπεύθυνη των ειδήσεων τη δακρύβρεχτη οπτική των γεγονότων που είχε ζητήσει – η πολιτική περικοπών είχε οδηγήσει σε ανεργία ένα ποσοστό μεγαλύτερο από 20%, και δεν ήταν καθόλου δύσκολο να βρεθούν δημόσιοι υπάλληλοι που είχαν χάσει τη δουλειά τους ή μικροεπιχειρηματίες που είχαν κλείσει τα καταστήματά τους. Επιπλέον δεν ήταν καθόλου δύσκολο να βρεθούν συνταξιούχοι που δεν είχαν την οικονομική ευχέρεια να αγοράσουν τα φάρμακά τους ή άρρωστοι που δεν είχαν λεφτά για την ιατρική τους περίθαλψη. Το άρθρο, λίγο πολύ, είχε γραφτεί από μόνο του.

Αλλά ύστερα κάτι είχε συμβεί, η ατμόσφαιρα ξαφνικά εί-

χε γίνει απειλητική, η διαδήλωση είχε αλλάξει χαρακτήρα και από μια ειρηνική οικογενειακή γιορτή είχε εξελιχθεί σε μια βίαιη συμπλοκή με την αστυνομία.

Οι μασκοφόροι διαδηλωτές είχαν έρθει από τους παράπλευρους δρόμους, κι όταν η διαδήλωση είχε φτάσει στην πλατεία Συντάγματος, μπροστά από το κτίριο της Βουλής, βρέθηκαν αντιμέτωποι με τον σιδερένιο κλοιό των αστυνομικών δυνάμεων. Στην αρχή ήταν σιωπηλός πόλεμος χαρκακωμάτων, όπου και οι δύο πλευρές περίμεναν η μια την άλλη, αλλά όλα ξέφυγαν από κάθε έλεγχο μόλις έπεσε η πρώτη βόμβα μολότοφ.

Ο ίδιος ήξερε από προηγούμενη εμπειρία πως η επίδραση των ασφυξιογόνων στα μάτια και στην αναπνοή θα υποχωρούσε, αλλά ακριβώς τώρα, εκεί όπου καθόταν στη σκιά της Ακρόπολης με ένα ποτήρι ούζο κι ένα πιάτο με μεζέδες μπροστά του, έβριζε επειδή δεν ήταν πιο προσεκτικός.

Σαράντα τρεις διαδηλωτές και οχτώ αστυνομικοί τραυματίες ο απολογισμός, ενώ η αξία των κατεστραμμένων περιουσιών δεν μπορεί ακόμα να προσδιοριστεί. Υπάρχουν καμένα αυτοκίνητα της αστυνομίας, φασφουντάδικα που είναι τελείως κατεστραμμένα, τράπεζες που είναι γεμάτες μουντζούρες και λεηλατημένα καταστήματα – η εκπρόσωπος της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης δεν περίμενε να περάσουν παραπάνω από μερικά δευτερόλεπτα προτού δηλώσει τη σοβαρότητα των επεισοδίων. Ποιος φέρει την ευθύνη; τη ρώτησε μόλις τηλεφώνησε, και η απάντηση ήρθε αμέσως. Οι διαδηλωτές, φυσικά. Όταν ανέφερε την άσκηση υπερβολικής βίας από την πλευρά της αστυνομίας και είτε πως αθώοι άνθρωποι είχαν κακοποιηθεί, η εκπρόσωπος εκνευρίστηκε και αποκρίθηκε πως η αστυνομία αναγκάστηκε απλώς να αμυνθεί.

Το ίδιο μήνυμα επαναλήφθηκε και στη σύντομη ανακοίνωση που δημοσιοποιήθηκε: «Η Ελληνική Αστυνομία πειθαρχεί, φυσικά, στο σύνταγμα κι έχει καθήκον να προστατέψει

τους δημοκρατικούς φορείς, την ελευθερία και τα δικαιώματα των πολιτών».

Εξόφθαλμες μαλακίες: κανένας απ' όσους είχαν παρευρεθεί στη διαδήλωση δε θα μπορούσε να ισχυριστεί πως η αστυνομία είχε κάνει καλή δουλειά, αλλά δεν ήταν διόλου απρόσμενο το ότι δεν παραδέχτηκαν πως η δική τους στρατηγική είχε επιδεινώσει την κατάσταση.

Ο Γιούναταν το είχε δει πολλές φορές πρωτύτερα: στην καλύτερη περίπτωση η διοίκηση της αστυνομίας θα έκανε μια εσωτερική έρευνα, η οποία αργότερα θα κατέληγε σε κάποιο συρτάρι γραφείου. Πιθανώς να επιβάλλονταν πειθαρχικές ποινές σε μερικούς αστυνομικούς για να ικανοποιηθεί η κοινή γνώμη, αλλά αυτό ήταν όλο. Η διοίκηση της αστυνομίας δε θα αναγκαζόταν να βρεθεί υπόλογη, δεν ήταν λανθασμένο το σύστημα.

Ήπια την τελευταία γουλιά και σηκώθηκε από το τραπέζι. Από μακριά μπορούσε ακόμα να ακούσει τις σειρήνες της αστυνομίας από την πλατεία Συντάγματος και τις κοντινές λεωφόρους, αλλά εδώ, στα τουριστικά σοκάκια της Πλάκας, η ζωή συνεχιζόταν ως συνήθως. Οι πλανόδιοι πωλητές πουλούσαν τα ίδια μιχλιμπίδια όπως σε όλες τις μεγαλουπόλεις της Ευρώπης, και οι κράχτες των εστιατορίων προσπαθούσαν να προσελκύσουν τους τουρίστες με φράσεις όπως «σπιτικό φαγητό» και «ελληνικές σπεσιαλιτέ». Στη γωνία Αδριανού και Υπερείδου αγόρασε ένα χωνάκι φρεσκοψημένα κάστανα από έναν ηλικιωμένο άντρα και περίμενε να του δώσει ρέστα μερικά ψιλά. Ο ήχος από τις βόμβες κρότου-λάμψης θύμιζε τις συμπλοκές, αλλά ο ίδιος βρισκόταν πολύ μακριά τώρα και δεν ήθελε να γυρίσει ξανά εκεί. Το άρθρο ήταν έτοιμο, και προτίμησε την ησυχία του ξενοδοχείου. Αν και στη διαδήλωση είχαν γίνει έκτροπα, η βία δεν ήταν κάτι που πραγματικά θα επισημαινόταν. Ήταν καλή για την εφημερίδα, οι εικόνες ήταν δραματικές, ενώ οι αφηγήσεις των

αυτοπτών μαρτύρων δίνουν πάντα ζωή στο θέμα, αλλά επειδή ήταν μια διαδήλωση σε μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, όσο βίαιη και να ήταν, αυτό δεν ήταν κάτι που τον ενθουσίαζε.

Το αντίθετο.

Είχε κάνει ρεπορτάζ από τη Σερβία, το Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Λιβύη, την Ουκρανία και τη Συρία. Καθόταν σ' ένα δωμάτιο ξενοδοχείου στο Βελιγράδι την ίδια στιγμή που τα αεροπλάνα του ΝΑΤΟ έριχναν τις βόμβες τους στην πόλη. Άκουγε τις αντιαεροπορικές προειδοποιητικές σειρήνες, ένας συριστικός ήχος, και ύστερα ακολουθούσαν οι εκρήξεις, μια στήλη φωτός ανέβαινε προς τον ουρανό από κει όπου είχαν πέσει οι βόμβες. Είχε πάει στην Καμπούλ μερικές μέρες αργότερα οι Ταλιμπάν είχαν φύγει από την αφγανική πρωτεύουσα. Είχε ακολουθήσει τους Αμερικανούς στρατιώτες στη Βαγδάτη μετά την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ, είχε δει τη λεηλασία των υπουργείων και των οργανισμών, είχε στείλει ραπόρτα για τους ανεκτίμητους θησαυρούς που εξαφανίστηκαν από τα μουσεία της πόλης και είχε γράψει για τις συνεχείς διακοπές ρεύματος και για τη βία στους δρόμους. Τον αποκαλούσαν απελευθερωτικό πόλεμο, ενώ τις ίδιες λέξεις χρησιμοποίησε και ο ρωσικός στρατός όταν εισέβαλε στην Κριμαία. Μετά την προσάρτηση είχε πάει στην Οδησό και στη Σεβαστούπολη και είχε δει τα καμένα κτίρια, είχε ακούσει την εθνικιστική ρητορεία, είχε δει τους Ρώσους στρατιώτες και τα τανκς στους δρόμους. Παρόμοια τανκς είχαν εισβάλει στις λιβυκές και συριακές πόλεις όταν η Αραβική Άνοιξη μετατράπηκε σε εμφύλιο πόλεμο και οι δικτάτορες έστρεψαν τα όπλα τους εναντίον των λαών τους. Τα οδοφράγματα ήταν θανατηφόρα, δεν ήξερε κανένας ποτέ προκαταβολικά με ποιον ήταν αλληλέγγυοι οι στρατιώτες, αν ανήκαν στην κυβερνητική πλευρά ή σ' αυτήν των ανταρτών, και στον παραθαλάσσιο δρόμο μεταξύ Τρίπολης και Βεγγάζης τον είχαν βγάλει από το αυτοκίνητο και του είχαν κολλήσει ένα αυτόματο στον κρόταφο.

Καλά πήγε στο τέλος –ο διερμηγέας κατάφερε να τους πείσει να τον αφήσουν– αλλά πλήρωνε τώρα το τίμημα. Οι εφιάλτες τον έκαναν να ξυπνάει τις νύχτες μούσκεμα στον ιδρώτα, και η θεραπεία που πλήρωνε η εφημερίδα δε βοηθούσε. Είχε καθίσει με τις ώρες προσπαθώντας να εξηγήσει την αίσθηση, είχε απαντήσει υπομονετικά στις ερωτήσεις για το πώς ένιωθε και σκεφτόταν, αλλά δεν κατάφερε να πλησιάσει την ψυχολόγο. Εκείνη φρόντισε να του συνταγογραφήσει ένας γιαιτρός υπνωτικά χάπια. Φυσικά και κοιμόταν καλύτερα από τότε που έπαιρνε τα χάπια με ένα ποτήρι νερό, αλλά δυσκολευόταν να συγκεντρωθεί στη διάρκεια της μέρας, ήταν απών και αφηρημένος. Αντιδρούσε αργά, αισθανόταν βαρύ το σώμα του και δεν μπορούσε να περπατήσει γρήγορα. Μακροπρόθεσμα το να καταπίνει χάπια ήταν επικίνδυνο και αφόρητο και ίσως έπρεπε να μείνει στη Σουηδία, να κάνει μια δουλειά γραφείου στη σύνταξη και να αφήσει κάποιον άλλο να ρισκάρει τη ζωή του. Αλλά αυτό δεν του ταίριαζε.

Ήξερε ότι δεν υπήρχαν περιθώρια για λάθη, αλλά τα φάρμακα δημιουργούσαν ακριβώς αυτά τα περιθώρια. Ήταν οι παρενέργειες των υπνωτικών χαπιών, και τώρα ζούσε καθημερινά με αυτές τις συνέπειες.

2

Η ΛΙΒΙΑ ΚΕΛΕΡ ήταν έξαλλη.

Όχι εκνευρισμένη ή αγριεμένη – αλλά τόσο οργισμένη, που ήθελε να πετάξει το φλιτζάνι του καφέ στον τοίχο και να ουρλιάξει. Ο Πιάτρο Ραντζίνα ήταν νεκρός. Φυλακισμένος και βασανισμένος από την Ασφάλεια της Λευκορωσίας, παραμορφωμένος σε βαθμό που δεν αναγνωριζόταν, κακοποιημένος μέχρι θανάτου.

Θυμόταν την πρώτη φορά που συναντήθηκαν. Αυτός είχε χωθεί βαθιά μέσα στην πολυθρόνα του γραφείου της στο δικηγорικό γραφείο της Στοκχόλμης και είχε διηγηθεί την ιστορία του χωρίς να κομπιάσει καθόλου στη διάρκεια της αφήγησης του. Η Λίβια είχε ακούσει το ίδιο πράγμα πολλές φορές προηγουμένως: θέληση για πολιτική αλλαγή, μια αφύπνιση που έπαιρνε χρόνο για το δύσκολο πρώτο βήμα, το βήμα που όλοι έπρεπε να κάνουν, αυτό που ίσως αρχίζει με μια απλή συνομιλία με κάποιον συνάδελφο στη δουλειά ή με έναν γείτονα, αλλά που με το πέρασμα του χρόνου οδηγεί σε κάτι μεγαλύτερο – σε διανομή προκηρύξεων και σε διαδηλώσεις, σε μυστικές συναθροίσεις και σε κρυφούς τόπους συναντήσεων. Και μετά: για την τρομερή μύχια αίσθηση, την απελευθερωτική, ώστε να κάνει κάποιος κάτι και να αποτελέσει μέ-

ρος κάποιου μεγαλύτερου πράγματος, να παλέψει για μια αλλαγή και να υψώσει ανάστημα εναντίον μιας αποτρόπαιης κυβέρνησης κι ενός αδίστακτου δικτάτορα.

Ο Πιάτρο Ραντζίνα είχε κάνει μια επιλογή.

Δεν μπορούσε να κάθεται ακίνητος και να βλέπει όταν η δικτατορία χτυπούσε βίαια τις διαδηλώσεις ή όταν η Ασφάλεια άρπαζε κόσμο από το κρεβάτι του στη μέση της νύχτας, όταν παιδιά έβλεπαν τους γονείς τους να οδηγούνται στις φυλακές και να βασανίζονται ή όταν γονείς μάταια έψαχναν για τους γιους και τις κόρες τους.

Δεν είχε υπάρξει κάποια εναλλακτική λύση.

Αυτός είχε δραστηριοποιηθεί στο δημοκρατικό κίνημα, είχε οργανώσει διαδηλώσεις και ήταν υπεύθυνος για την παράνομη εφημερίδα που πρόβαλλε τις θέσεις τους.

Υπήρχε αισιοδοξία και πίστη μέσα στο κίνημα πως μια πραγματική αλλαγή ήταν δυνατή. Όλο και περισσότερα μέλη συνέρρεαν, και τα φοιτητικά δωμάτια αντικαταστάθηκαν από μεγαλύτερες αίθουσες συγκεντρώσεων. Ο καπνός ήταν πάντα πυκνός στα ενοικιαζόμενα διαμερίσματα των οικοδομικών συγκροτημάτων στο Φρουνζιένσκι και στο Μασκόφσκι, και στο τέλος δεν υπήρχαν θέσεις για να καθίσει κανείς. Οι πολιτικές συζητήσεις δεν ήταν μόνο διεγερτικές, ήταν το ζωτικό αίμα που χρειαζόταν ο ίδιος για να υπερνικήσει τον φόβο. Η υποστήριξη και η συντροφικότητα τον ενδυνάμωναν, κι έτσι μπορούσε να ζήσει με τη σκέψη πως ίσως ήταν η σειρά του την επόμενη φορά.

Εν πάση περιπτώσει, αυτό νόμιζε.

Τουλάχιστον, έως τη στιγμή που πραγματικά συνάντησε την Ασφάλεια.

Έπρεπε να έχει δει το αυτοκίνητο έξω από την πόρτα κι έπρεπε να έχει καταλάβει ότι κάποιος τον περίμενε, αλλά το μυαλό του βρισκόταν αλλού. Δεν ήταν αρκετά προσεκτικός, κι όταν ανέβηκε στο διαμέρισμά του, ήταν ήδη αργά. Η πόρ-

τα ήταν ανοιχτή, κι αυτός προσπάθησε να φύγει από τη σκάλα, αλλά στον κάτω όροφο στεκόταν ένας ασφαλίτης και του έκοψε τον δρόμο.

Η περιβόητη αμερικανική φυλακή ήταν ακριβώς τόσο ωμή όσο έλεγαν πως ήταν. Τον ανάγκασαν να σταθεί όρθιος, γυμνός σ' ένα τόσο κρύο δωμάτιο, όπου από την οροφή κρέμονταν σταλακτίτες από πάγο. Το θερμόμετρο έδειχνε μείον είκοσι βαθμούς, αλλά δεν του επέτρεπαν να κινηθεί διόλου ούτε να αλλάξει θέση. Μασκοφορεμένοι φρουροί τον απειλούσαν με ηλεκτρικά κλομπ, κι όταν αυτός δεν άντεξε άλλο κι έπεσε κάτω, τον κακοποίησαν.

Στη συνέχεια οι φρουροί γελούσαν, ένα γέλιο που ποτέ του δε θα ξεχνούσε.

Οι ανακρίσεις διήρκεσαν μία εβδομάδα, αλλά η Ασφάλεια δεν είχε στοιχεία εναντίον του –τουλάχιστον, όχι τότε– και γι' αυτό τον άφησαν να φύγει.

Πέρασαν πολλές μέρες ώσπου να μπορέσει να περπατήσει και πάλι. Σχεδόν δεν μπορούσε να δει, να μιλήσει και ήξερε πως αυτό ήταν μόνο η αρχή. Όταν πιάσει κάποιον το ραντάρ της Ασφάλειας, δεν τον αφήνει ποτέ πια.

Συνήθιζε να στέκεται στο παράθυρο του διαμερισμάτος του στον έβδομο όροφο, στο Μινσκ, και να κοιτάζει κάτω τα παιδιά που έπαιζαν. Στην άλλη πλευρά της παιδικής χαράς ήταν πάντα παρκαρισμένη μια μαύρη BMW με φιμέ τζάμια.

Ήταν προφανές ποιοι κάθονταν εκεί μέσα, προφανές σε ποιον ανήκε το αυτοκίνητο.

Η Ασφάλεια τον παρακολουθούσε από τη στιγμή που έφυγε από την αμερικανική φυλακή. Η BMW ακολουθούσε σε μικρή απόσταση καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής έως το διαμέρισμά του, και ήταν προφανές πως ήθελαν να τη δει. Η επιλογή μάρκας αυτοκινήτου δεν ήταν τυχαία – το γερμανικό αυτοκίνητο πολυτελείας ξεχώριζε ανάμεσα σε όλα τα Volga και Vaz που υπήρχαν στο τετράγωνο όπου έμενε. Απλώς δεν

μπορούσε να διαφύγει της προσοχής κάποιου. Και η γνώση πως η Ασφάλεια τον παρακολουθούσε τον επηρέαζε όλο και περισσότερο.

Δεν τολμούσε ούτε έξω να βγει, δεν τολμούσε να τηλεφωνήσει στους φίλους του ούτε και να ειδοποιήσει κάποιον ότι τον είχαν αφήσει.

Στεκόταν επί ώρες στο παράθυρο και αναρωτιόταν τι θα έκανε, κι όταν στο τέλος αποφάσισε, τότε ήταν εύκολο. Δεν είχε καμία επιλογή.

Όταν το αεροπλάνο προσγειώθηκε στην Αρλάντα έπειτα από μία εβδομάδα, παρέμεινε στη θέση του ώσπου να κατέβουν όλοι οι υπόλοιποι επιβάτες. Είχε επιζήσει και ήταν εδώ στη Σουηδία, όπου θα δημιουργούσε μια νέα ζωή. Υποσχέθηκε στον εαυτό του να μην ξεχάσει ποτέ τι του είχε κάνει η δικτατορία, αλλά σκεφτόταν να παλέψει από την ασφάλεια που του παρείχε μια άλλη χώρα, εκεί όπου η πίστη του δε χρειαζόταν να σκιαάζεται από τον φόβο.

Αυτό ήταν το όνειρό του, η ελπίδα του, αλλά αυτό δεν έγινε ποτέ.

Η Λίβια Κέλερ θυμόταν τότε που ήρθε η πρώτη απόρριψη. Ο Πιάτρο Ραντζίνα είχε κουνήσει μόνο το κεφάλι του, σαν να μην πίστευε πως ήταν αλήθεια.

Αυτή ήταν η αρχή ενός πεντάχρονου αγώνα εναντίον των σουηδικών υπηρεσιών. Απέρριπταν τη μια φορά μετά την άλλη την αίτηση ασυλίας, και μέσα στην απόγνωσή του έστελνε κι άλλες αιτήσεις με ψεύτικη ταυτότητα, και στη Σουηδία και στη Μεγάλη Βρετανία. Φυσικά, το ανακάλυπταν – τα δακτυλικά αποτυπώματα και τα στοιχεία στα αρχεία των υπηρεσιών δεν του παρείχαν την παραμικρή πιθανότητα, αλλά ο φόβος να τον στείλουν πίσω στη Λευκορωσία ήταν τόσο ισχυρός, που τον έκανε να μη διστάζει μπροστά σε τίποτα.

Η Λίβια προσπάθησε να ακουστεί πειστική, αλλά ούτε κι εκείνη ήξερε πώς θα τέλειωνε τούτο εδώ. Έκανε εφέσεις

και ακόνιζε τα επιχειρήματα, προσπαθούσε να βρει αποδείξεις για τα βασανιστήρια και να κάνει τις υπηρεσίες να καταλάβουν.

Αλλά τίποτα δε βοηθούσε.

Ο Πιάτρο Ραντζίνα συνήθιζε να εξηγεί αυτή την αίσθηση λέγοντας πως ήταν σαν να στεκόταν κανείς στην άκρη ενός γκρεμού και να ακούει την αντίστροφη μέτρηση πριν από το σκούντημα που σε στέλνει αμείλικτα στον θάνατο. Αυτό το περιέγραφε σαν να βρίσκεται κάποιος μπροστά σ' ένα μαύρο τείχος ή να είναι μόνος του μέσα σε μια ακυβέρνητη βάρκα στο πέλαγος, τότε που τα κύματα υψώνονται και περνούν πάνω από την κουπαστή κι εσύ καταλαβαίνεις ότι θα συμβεί το αναπόφευκτο.

Φοβόταν.

Αλλά ο φόβος δεν είναι επαρκής λόγος για την παροχή ασύλου.

Και στο τέλος οι σουηδικές υπηρεσίες έβαλαν τελεία στην υπόθεση.

Υπάρχουν, βέβαια, πάντα δύο πλευρές σε όλες τις ιστορίες. Εκεί όπου εκείνη έβλεπε έναν τρομαγμένο άνθρωπο ο οποίος ήξερε ότι θα πέθαινε αν τον έστελναν πίσω στη Λευκορωσία, οι υπηρεσίες έβλεπαν έναν ενοχλητικό νεαρό άντρα που μάλωνε πολύ και δε συμμορφωνόταν με τις σουηδικές αποφάσεις.

Το δικαστήριο υποθέσεων πολιτικού ασύλου συμφωνεί με το πόρισμα της Κεντρικής Διεύθυνσης Αλλοδαπών, ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές συνθήκες του Πιάτρο Ραντζίνα και τις λοιπές καταστάσεις που έχουν παρουσιαστεί αναφορικά με το θέμα, υπάρχει λόγος υποψίας ότι αυτός θα προσπαθήσει να κρυφτεί, έγραψε το δικαστήριο σε απόφασή του κι έθεσε υπό κράτηση τον Πιάτρο.

Αυτή ήταν μια απόφαση που ο ίδιος δεν μπορούσε να αποδεχτεί.

Από έγγραφα της δικογραφίας προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής: όταν ο Πιάτρο Ραντζίνα βρισκόταν στο Νοσοκομείο Λεβενστρέμσκα, δοκίμασε να δραπετεύσει και πρόβαλε αντίσταση όταν το προσωπικό της Κεντρικής Διεύθυνσης Αλλοδαπών που τον συνόδευε προσπάθησε να τον εμποδίσει. Ο Πιάτρο Ραντζίνα έκανε τοιοιτοτρόπως προσπάθεια να ξεφύγει τρέχοντας από το προσωπικό της Κεντρικής Διεύθυνσης Αλλοδαπών, αποφάνθηκε το ίδιο δικαστήριο έπειτα από μία εβδομάδα με νέα του απόφαση κι έβαλε τον Πιάτρο σε κελί απομόνωσης.

Ούτε κι αυτό βοήθησε να αρθεί ο φόβος του πως θα απελαθεί.

Συνέχισε τον αγώνα του, αλλά οι υπηρεσίες είχαν μόνο έναν στόχο: αυτός θα έφευγε από τη Σουηδία. Με οποιοδήποτε τίμημα.

Διακοπή εκτέλεσης της απόφασης εξαιτίας συμπλοκής, γι' αυτό και ειδική ναύλωση αεροσκάφους. Ο Π ήταν έγκλειστος στο Σωφρονιστικό Ίδρυμα Εστερόκερ, εκεί όπου προξένησε επανειλημμένως επεισόδια. Ο Π δεν ήθελε να συμβάλει στην εκτέλεση της απόφασης. Τη μέρα της αναχώρησης, όμως, όλα ήταν καλά. Ο Π παρελήφθη από το κελί απομόνωσης και του τοποθετήθηκαν χειροπέδες. Πήγαμε στο αεροδρόμιο Μπρόμα και ταξιδέψαμε με το ναυλωμένο αεροσκάφος στο Μινσκ. Ο Π ήταν ήσυχος στη διάρκεια του ταξιδιού, φτάσαμε στο Μινσκ ώρα 13.15. Παρουσίασα το θέμα στην αστυνομία εκεί, και υποδέχτηκαν τον Π δίχως κανένα πρόβλημα.

Πράγματι, αυτά ήταν γραμμένα στην αναφορά εκτέλεσης της απόφασης: Παρουσίασα το θέμα στην αστυνομία εκεί, και υποδέχτηκαν τον Π δίχως κανένα πρόβλημα.

Η Λίβια διάβασε την ίδια φράση πολλές φορές.

Μετά πέταξε την άδεια κούπα του καφέ στον τοίχο.

Στο ναυλωμένο αεροσκάφος βρισκόνταν τρία άτομα των σουηδικών υπηρεσιών, αλλά δεν αναφερόταν τίποτα στο έγ-

γραφο για το πόσοι Λευκορώσοι αστυνομικοί τούς περίμεναν.

Από τότε που πήρε στα χέρια της το έγγραφο, αναρωτιόταν αν το προσωπικό που πραγματοποίησε τη μεταγωγή στο Μινσκ πίστευε πραγματικά πως ένα άτομο που ανήκε στην αντιπολίτευση και είχε δραστηριοποιηθεί ενεργά κατά της δικτατορίας θα είχε την παραμικρή πιθανότητα εναντίον ενός από τα πλέον απολυταρχικά καθεστώτα του κόσμου. Ήταν πραγματικά τόσο αφελείς και τα είπαν όλα στην Ασφάλεια της Λευκορωσίας και ύστερα έφυγαν από κει σαν να μην είχε συμβεί τίποτα; Τι είχαν πει τελικά στους Λευκορώσους αστυνομικούς στο αεροδρόμιο του Μινσκ; Και τι είχε σκεφτεί εντέλει η Αστυνομία της Λευκορωσίας; Πόσο πολύ είχαν γελάσει πίσω από την πλάτη των Σουηδών;

Δεκατρείς μέρες αφού ο Πιάτρο Ραντζίνα οδηγήθηκε με χειροπέδες και με ναυλωμένο αεροσκάφος από τις σουηδικές υπηρεσίες στη Λευκορωσία ήταν νεκρός. Αυτοκτονία είχε πει το λευκορωσικό καθεστώς, βασανιστήρια είπαν οι συγγενείς, τα ΜΜΕ, οι ανθρωπιστικές οργανώσεις και οι νομικοί.

Ο Πιάτρο είχε οδηγηθεί ακόμα μία φορά στην περιβόητη αμερικανική φυλακή.

Σχεδόν δύο εβδομάδες βασανιζόταν από την Ασφάλεια προτού τα ανεπούλωτα τραύματα τον οδηγήσουν στον θάνατο.

Θάφτηκε αργότερα σε κάποιο νεκροταφείο στο Μινσκ.

3

ΠΑΛΙΟΤΕΡΑ Ο ΠΙΟΥΝΑΤΑΝ Σάντλερ λάτρευε τις αποστολές στο εξωτερικό. Λάτρευε να νιώθει την αδρεναλίνη τον καιρό που έγραφε από τον πόλεμο στο Αφγανιστάν ή όταν ήταν ένας από τους πρώτους που μπήκε στη Βαγδάτη μετά την εισβολή. Αισθανόταν πάντα έξαψη όντας παρών εκεί όπου λάμβαναν χώρα τα γεγονότα, νιώθοντας να γράφεται ιστορία και μπορώντας να πει «Ήμουν εκεί». Έκανε το εγώ του να φουσκώνει από περηφάνια, κι όταν ήταν νεότερος, μπορούσε να δουλεύει χωρίς διακοπές, ασταμάτητα. Τότε υπήρχε μια ώθηση, ένα γαμώτο, του οποίου νιώθει την έλλειψη τώρα.

Ναι, του λείπει τώρα.

Τέτοια σκεφτόταν τις άγρυπνες νύχτες όταν ήταν ξαπλωμένος σε δωμάτια ανώνυμων ξενοδοχείων. Είχε πιστέψει πως ήταν πολύ δυνατός και είχε αυτό που απαιτούνταν, αλλά δεν ήταν πια έτσι.

Παλιότερα ήταν αυτές οι ίδιες οι αποστολές στο εξωτερικό που ήταν σημαντικές. Είχε πάντα έτοιμη μια τσάντα, πάντα δολάρια στο σπίτι, για να μη χρειαστεί να πάει σε κάποιο ανταλλακτήριο συναλλάγματος. Το να ελέγχει πως έχει το διαβατήριό στην τσέπη ήταν εξίσου αυτονόητο όπως το να πλένει τα δόντια του ή να κλειδώνει την εξόπορτα.

Ήταν πάντα έτοιμος, πάντα καθ' οδόν.

Αλλά τώρα πια οι αποστολές στο εξωτερικό ήταν μόνο μια πρόφαση για να αποφύγει να κάθεται στο στενόχωρο διαμέρισμα, εκεί όπου οι σκέψεις τον χτυπούσαν αμείλικτα. Δεν πίστευε πλέον πως ήταν ιδιαίτερα ευχάριστο, αλλά όσο κρατούσε απασχολημένο τον εαυτό του, μπορούσε τουλάχιστον να κρατήσει μακριά του τη δυσαρέσκεια. Ήταν πιο εύκολο να τρέπεται σε φυγή μέσα σε μια πόλη που δε γνώριζε, κι αυτό ήταν μια σκέψη που του ερχόταν ολοένα και περισσότερο – το να τρέπεται σε φυγή.

Οι επιπτώσεις είχαν αλλάξει ποιότητα. Κάθε νύχτα αισθανόταν την παγωμένη κάννη στον κρόταφο, αλλά έβλεπε επίσης και το πρόσωπο του κοριτσιού. Αυτό, βέβαια, είχε συμβεί πολύ αργότερα, σε άλλη χώρα, αλλά ίσως όλα αυτά είχαν να κάνουν τελικά με τον θάνατό της. Το κορίτσι έλεγε πάντα τα ίδια λόγια, κάθε νύχτα, μια καταγγελία στην οποία δεν ήταν δυνατόν να προβάλλει αντίσταση.

Γιατί με άφησες να πεθάνω; Εμένα, ένα παιδί, γιατί δε με έσωσες;

Όταν αυτός δεν απαντούσε, εκείνη ύψωνε τη φωνή της και στο τέλος ούρλιαζε στον αέρα. Το πρόσωπό της παραμορφωνόταν από πόνο και απελπισία και ξαφνικά ήταν εκείνη που κρατούσε το όπλο, που πίεζε την κάννη στο κεφάλι του και πυροβολούσε. Το κλικ από τη σκανδάλη τον ξύπνησε, ήταν μούσκεμα στον ιδρώτα, και η καρδιά του βροντοχτυπούσε.

Καθιστός στο κρεβάτι, προσπάθησε να πάρει ανάσα. Μόνο έπειτα από πολλά δευτερόλεπτα κατάλαβε πως αυτό που τον ξύπνησε ήταν το κινητό.

«Γιούναταν...» είπε έπειτα από έναν κάποιον δισταγμό.

«Είδες αυτό που συνέβη;» ρώτησε λαχανιασμένη η Σόνια Σαάρινεν.

«Η ώρα... Τι ώρα είναι;»

«Δεν έχει σημασία. Δεν το έχεις δει;»

Αυτός αναστέναξε.

Κάτι είχε συμβεί, μπορούσε να το ακούσει στην όλο έξαψη φωνή της υπεύθυνης των ειδήσεων και εκ πείρας ήξερε πως ήταν ανώφελο να φέρει αντίρρηση. Το ότι ήταν περασμένα μεσάνυχτα και είχε δουλέψει ήδη πολλές ώρες υπερωρίες δεν είχε καμία σημασία. Η Σόνια Σαάρινεν δεν υποχωρούσε ποτέ.

«Να δω τι;»

«Το ΤΤ* το ανέβασε πριν από λίγο. Ένας Σουηδός αστυνομικός έχει δολοφονηθεί σε κάποια τρύπα στη βορειοανατολική Ελλάδα. Προφανώς βρισκόταν εν ώρα υπηρεσίας, αλλά όλα είναι ακόμα πολύ μπερδεμένα».

Έπρεπε να συνέλθει, και μάλιστα γρήγορα. Ένας Σουηδός αστυνομικός; Ήταν σπάνιο να δολοφονούνται Σουηδοί αστυνομικοί εν ώρα υπηρεσίας, και μπορούσε να θυμηθεί μόνο μερικές τέτοιες περιπτώσεις τις τελευταίες δεκαετίες. Οι δύο αστυνομικοί που σκοτώθηκαν στο Μαλεξάντερ, η ανεξιχνίαστη δολοφονία ενός αστυνομικού στη διάρκεια ληστείας τράπεζας στο προάστιο της Στοκχόλμης Χεγκντάλεν και οι θανατηφόρες σφαίρες εναντίον ενός αστυνομικού σε κάποια περίπτωση άμεσης επέμβασης στην πόλη Νισέπινγκ ήταν οι περιπτώσεις που του ήρθαν πρώτες στη μνήμη. Και τι σκατά κάνει ένας Σουηδός αστυνομικός στην Ελλάδα; αναρωτήθηκε, όταν η Σόνια διέκοψε τις σκέψεις του.

«Πήγαινε εκεί. Το μέρος λέγεται Ορεσιτάδα. Έχω κανονίσει ήδη αεροπορικό εισιτήριο, έχεις τον αριθμό κράτησης στο μείλ σου. Aegean Airlines, το αεροπλάνο αναχωρεί στις 07.15, η πτήση μέχρι την Αλεξανδρούπολη διαρκεί καμιά ώρα και μετά ακόμα καμιά ώρα με νοικιασμένο αυτοκίνητο μέχρι

---

* Tidningarnas Telegrambyrå: πρακτορείο ειδήσεων. (Σ.τ.Μ.)

τα σύνορα. Ελπίζουμε πως θα είσαι ο πρώτος που θα φτάσει εκεί. Αν στείλουν άλλους ρεπόρτερ από τη Στοκχόλμη, αυτοί δε θα βρίσκονται εκεί πριν από το απόγευμα».

Ο Γιούνταν αναστέναξε πάλι.

Δε θα κοιμόταν περισσότερο αυτήν τη νύχτα.

4

Η ΩΡΑ ΗΤΑΝ περασμένη όταν η Λίβια έφυγε από το δικηγορικό γραφείο Ρέμπαχ & Σνέλμαν.

Συνέβαινε συχνά αυτό, να δουλεύει υπερωρίες ή να έρχεται στο γραφείο τα Σαββατοκύριακα για να δουλέψει. Πάντα υπήρχε κάποια υπόθεση που έπρεπε να επανεξετάσει, πάντα κάποια έφεση που έπρεπε να αποσταλεί, πάντα κάποια αίτηση που έπρεπε να διατυπωθεί σε οξύτερο τόνο.

Υπήρχαν πράγματα να κάνει, αλλά απόψε δεν είχε καταφέρει να δουλέψει.

Όχι μετά την τηλεφωνική επικοινωνία με τη μητέρα του Πιάτρο Ραντζίνα.

Μετά την πρώτη έκρηξη οργής κοιτούσε στο πουθενά. Καθόταν στην καρέκλα της και δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Μόνο έκλαιγε.

Είχε αποτύχει – μια αποτυχία που κόστισε μια ζωή.

Βέβαια δεν μπορούσε να γίνει κάποια σύγκριση, αλλά κατάλαβε τι εννοούσε ο Πιάτρο όταν το περιέγραφε σαν να βρίσκεται κάποιος μπροστά σ' ένα μαύρο τείχος. Οι αισθήσεις της είχαν σταματήσει να καταγράφουν αυτά που συνέβαιναν γύρω της. Δεν άκουγε το τηλέφωνο όταν χτυπούσε ή όταν οι συνάδελφοι γλιστρούσαν το κεφάλι τους μέσα από το άνοιγ-

μα της πόρτας και της έλεγαν *αντίο*. Υπήρχε μόνο ένα σκοτάδι, το οποίο δεν ήξερε πώς να διαχειριστεί.

Έπρεπε να κάνει κάτι για να εμποδίσει τις σκέψεις της να στριφογυρίζουν, οπότε στον δρόμο για το σπίτι της σταμάτησε στο μπαρ *The Queen's Head* στην οδό Ντροτνινγκγκάταν.

Κάτι παραπάνω από τρεις εβδομάδες νωρίτερα είχε επισκεφθεί τον Πιάτρο στις φυλακές Εστερόκερ και του είχε πει πως όλα θα πήγαιναν καλά. Του είχε δώσει τον λόγο της ότι θα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι της για να σταματήσει την απέλαση. Ο Πιάτρο είχε αδυνατίσει κι έδειχνε εξαντλημένος, καταβεβλημένος, σχεδόν αόρατος, θαρρείς και βρισκόταν μian ανάσα πριν από την εξαφάνισή του. *Όλα θα πάνε καλά*, είχε πει, επαναλαμβάνοντας τη φράση της μερικές φορές παραπάνω, σαν να ήθελε να πείσει και τον εαυτό της.

Τι άλλο θα μπορούσε να έχει πει;

Βαθιά μέσα της ήξερε ότι δεν υπήρχε τίποτε άλλο που θα μπορούσε να κάνει. Όλες οι εναλλακτικές λύσεις ήταν εξαντλημένες, κι όλες οι διέξοδοι είχαν κλείσει. Ίσως το είχε καταλάβει και ο ίδιος, αλλά δεν είχε πει τίποτα.

Ο Πιάτρο Ραντζίνα, ήδη από την πρώτη απόρριψη, φοβόταν για τη ζωή του αν τον έστελναν πίσω. Ήξερε ότι το καθεστώς εκεί δε θα έδειχνε κανέναν οίκτο και πως η θανατική του καταδίκη θα ήταν υπογεγραμμένη το ίδιο δευτερόλεπτο που θα πατούσε ξανά το πόδι του σε λευκορωσικό έδαφος. Αυτό το επαναλάμβανε σε κάθε συνομιλία του με την Κεντρική Διεύθυνση Αλλοδαπών, σε κάθε ντοκουμέντο το οποίο εκείνη είχε παραθέσει και σε κάθε έγγραφο που είχε τεθεί στη διάθεση του δικαστηρίου.

Θα πεθάνω.

Η μητέρα του Πιάτρο Ραντζίνα δεν άντεξε στο τηλέφωνο. Έκλαιγε και φώναζε για πολλά λεπτά, και μόλις της πέρασε η κρίση, όταν είχε ηρεμήσει και είχαν σταματήσει τα αναφιλητά, τότε είχε πει μόνο ένα απλό *γιατί* και στη συνέχεια

έκλεισε το τηλέφωνο. Δεν υπήρχε τίποτε άλλο να ειπωθεί. Ο Πιάτρο Ραντζίνα είχε πάντα δίκιο. Δεν είχε την παραμικρή πιθανότητα από τη στιγμή που επέστρεψε στη Λευκορωσία.

Παρήγγειλε μια μπίρα στο μπαρ. Θα γίνονταν δύο, τρεις και τέσσερις προτού φύγει από κει· άλλωστε το αλκοόλ λειτουργούσε σαν ναρκωτικό απέναντι στο άγχος. Ηρέμησε, χαλάρωσε και άρχισε να παρατηρεί όλα όσα υπήρχαν γύρω της: τη λουλουδάτη ταπετσαρία, το ασπροκόκκινο πάτωμα, το βουητό εκεί μέσα, καθώς και τους άλλους πελάτες στο μπαρ.

Η πίεση στο στήθος της άρχισε να εξαφανίζεται, και μειώθηκαν οι σφυγμοί της.

Η ώρα είχε περάσει, ήταν μετά τα μεσάνυχτα όταν έφυγε από το μπαρ και κατευθύνθηκε προς τον σταθμό του μετρό Ροντμανσγκάταν. Δεν υπήρχε πολύς κόσμος έξω, από την άλλη, όμως, η μετεωρολογική υπηρεσία είχε προειδοποιήσει για θερμοκρασίες που θα έπεφταν, καθώς και για πάγο. Το κρύο την έκανε να επιθυμεί πιο πολύ απ' όλα να φτάσει στο σπίτι της, γι' αυτό και άρχισε να τρέχει ελαφρά προς τα κάτω στην αποβάθρα. Έπειτα από λίγο καθόταν στο μετρό, κοιτούσε έξω από το παράθυρο όταν ο συρμός άφηνε τον σταθμό και προσπάθησε να μην επιστρέψουν ξανά οι σκέψεις της στον Πιάτρο Ραντζίνα. Δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα όλο αυτό, και το μόνο που την επανέφερε στην πραγματικότητα ήταν η μαγνητοφωνημένη φωνή που είπε: *Επόμενη στάση Αμπραχαμισμπέργ.*

Θα έπρεπε να αγοράσει ψωμί από το σουπερμάρκετ ICA, αλλά κατά πάσα πιθανότητα θα είχε κλείσει για απόψε, οπότε συνέχισε να προχωράει προς τα πάνω στην οδό Αμπραχαμισπεργσβέγκεν.

Στην αρχή δεν τον αντιλήφθηκε, αλλά ακριβώς τη στιγμή που ετοιμαζόταν να στρίψει στην οδό Γκούσταβ Γ', είδε τον άντρα που βάδιζε πίσω της.

Αυτός βάδιζε με τον ίδιο ρυθμό όπως κι εκείνη και κρα-

τούσε απόσταση, είχε τα χέρια μέσα στις τσέπες του παλτού του και το βλέμμα του κατευθείαν μπροστά, όλη την ώρα πάνω της.

Όταν εκείνη περπατούσε πιο γρήγορα, ο άντρας έκανε κι αυτός το ίδιο.

Όταν έριξε μια ματιά προς τα πίσω, αυτός απλώς την κοιτούσε.

Όταν άρχισε να τρέχει ελαφρά, αυτός αύξησε τον ρυθμό του βηματισμού του.

Μικρές νιφάδες χιονιού έβαφαν λευκή την άσφαλτο και την έκαναν γλιστερή. Της είχε κοπεί η αναπνοή, αλλά τώρα βρισκόταν πια κοντά στο σπίτι της.

Λίγο πιο πάνω στον δρόμο είδε τα αναμμένα φώτα ενός παρκαρισμένου αυτοκινήτου, αλλά ήταν πολύ μακριά για να της προσφέρει κάποια βοήθεια. Τα κλειδιά ήταν στην τσάντα της και άρχισε να ψαχουλεύει για το φερμουάρ. Νόμισε πως άκουσε βήματα πίσω της και στράφηκε.

Αυτός δεν ήταν εκεί.

Ο άντρας δεν ήταν εκεί.

Δεν τόλμησε να ανάψει τα φώτα μέσα στο διαμέρισμά της, δεν ήθελε να δει αυτός σε ποιον όροφο μένει, αν βρισκόταν ακόμα εκεί έξω. Πλησίασε προσεκτικά ένα από τα παράθυρα και κοίταξε έξω. Ο άντρας δε φαινόταν από το παράθυρο, αλλά εκείνη δεν μπορούσε να είναι σίγουρη. Ήταν εύκολο να ακολουθήσει τα ίχνη της στο χιόνι και να δει σε ποια πόρτα είχε μπει.

Γύρισε πίσω στο χολ, κοίταξε από το ματάκι και ανασήκωσε το καπάκι της θυρίδας αλληλογραφίας στην πόρτα.

Κανένας ήχος.

Τα χέρια της έτρεμαν ακόμα, το παρατήρησε όταν τα κοίταξε. Δεν μπορούσε να τα κάνει να σταματήσουν το τρέμουλο, της ήταν αδύνατο να χαλαρώσει. Ο άντρας ήταν αρκετά κοντά της, είχε συμπεριφερθεί παράξενα, ήταν τόσο...

Ναι. Ήταν τόσο τι;

Δεν μπορούσε να βρει τη σωστή λέξη. Αυτός, βέβαια, θα μπορούσε να είναι οποιοσδήποτε – κάποιος που έμενε στην ίδια περιοχή όπως κι εκείνη και που είχε πιει μια μπίρα με τους φίλους του ή είχε νυχτερινή βάρδια στη δουλειά του. Αλλά γιατί την είχε κοιτάξει; Γιατί είχε αυξήσει τον ρυθμό του βηματισμού του όταν εκείνη προσπάθησε να αποκτήσει κάποιο προβάδισμα;

Συνήθιζε να είναι προσεκτική όταν ήταν έξω αργά τις νύχτες. Είχε παρακολουθήσει κι ένα σεμινάριο αυτοάμυνας για να μπορέσει να προβάλει αντίσταση σε περίπτωση που έπεφτε θύμα επίθεσης ή ληστείας. Δεν μπορούσε να χαλαρώσει, το ήξερε αυτό, αλλά ίσως ήταν και η κούραση και οι σκέψεις για τον Πιάτρο Ραντζίνα που την έκαναν να αντιληφθεί τον άντρα τόσο αργά.

Πήγε στην κουζίνα κι έβαλε ένα ποτήρι νερό, αλλά κοκάλωσε μόλις άκουσε τον ήχο από το κουδούνι της πόρτας.

Η ώρα ήταν περασμένη για να είναι κάποιος γείτονας αυτός που χτυπούσε το κουδούνι. Προχώρησε αθόρυβα στο χολ, στάθηκε τελειώς ακίνητη για λίγο και στη συνέχεια κοίταξε από το ματάκι.

Αυτό που είδε την έκανε να ξεφυσήσει από ανακούφιση, έβγαλε την αλυσίδα ασφαλείας και άνοιξε την πόρτα.

Ο αστυνομικός που στεκόταν εκεί έξω έδειχνε προβληματισμένος. Φορούσε στολή και προσπάθησε να ισιώσει λίγο το κορμί του, σαν να ήθελε να μαζέψει κουράγιο και χρειάζοταν τη δύναμη του σώματος για να αναγγείλει την είδηση.

«Λίβια Κέλερ;» είπε, κι εκείνη έγνεψε καταφατικά. «Δυστυχώς, έχω άσχημα νέα και καταλαβαίνω ότι θα είναι σοκαριστικό για σας. Αλλά ο πατέρας σας... ο πατέρας σας είναι νεκρός. Πέθανε εν ώρα υπηρεσίας. Λυπάμαι πραγματικά».

Ένας Σουηδός αστυνομικός που εργαζόταν στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής προσφύγων στα ελληνοτουρκικά σύνορα δολοφονείται έξω από έναν οικό ανοχής σε μια μικρή ελληνική πόλη. Οι Αρχές αποφαινόνται ότι πρόκειται για διαφωνία μεταξύ ιερόδουλης και πελάτη, και η υπόθεση κλείνει. Οι σκανδαλοθηρικές εφημερίδες, όμως, δεν αφήνουν την είδηση να πέσει κάτω.

Όταν ο Σουηδός δημοσιογράφος Γιούναταν Σάντλερ ερευνά την υπόθεση, σιγά σιγά αρχίζει να υποψιάζεται ότι κάτι κρύβεται πίσω από τη δολοφονία. Κάτι μεγάλο.

Μαζί με τη συνάδελφό του Αγνή Βαλλή, οδηγείται στο συμπέρασμα πως η δολοφονία ήταν διαταγή από «ψηλά». Θέλει να μάθει την αλήθεια, αλλά σύντομα απειλείται και η δική του ζωή.

Καθώς οι ακροδεξιές φωνές κερδίζουν όλο και περισσότερο έδαφος στα κοινοβούλια των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αίσθημα ανθρωπισμού ολοένα και μειώνεται. Ποιες είναι οι δυνάμεις εκείνες που πολεμούν την είσοδο των προσφύγων στην Ευρώπη και για ποιους λόγους; Ένα σταβρό αστυνομικό μυθιστόρημα, που ψηλαφεί ένα από τα πλέον φλέγοντα ζητήματα της εποχής μας.

**ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΣΤΙΓΚ ΛΑΡΣΟΝ, ΑΚΟΜΗ ΕΝΑΣ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΟΥΗΔΙΚΟ CRIME.**

CRIME

www.psichogios.gr/crime

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-1663-2

9 786180 116632

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 17897

Γ Ι Α Κ Α Τ Α Σ Υ Ρ Ρ Ο Η Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ